


Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek			Osztály	
				Tárgy	
	Szerző				
	Cím	A Városi Villamos tervei.			
	Forrás:	Klág			
		Bp.	1914 1/13	(Köt. v. füz.)	
	(Hely)	(Idő)		Helyszám	
					385.85
					"1914"

FŐVÁROS

A Városi Villamos tervei

Vázsonyi Vilmos nyilatkozata

A Villamos Városi Vasútnál tervezett reformokról ma „Az Est”-ben nyilatkozik Vázsonyi Vilmos, akinek a szava döntő súlyú lesz, amikor e problémák megoldása aktuális lesz. Vázsonyi Vilmos megjegyzései érdekesen világítják meg a Városi Villamossal kapcsolatos kérdések egész komplexumát. Megismerjük belőlük azokat az alapelveket, amelyekhez Vázsonyi ragaszkodik és amelyekből engedni nem hajlandó. Mivel pedig úgy látjuk, hogy a Városi Villamos dolgában a Vázsonyi Vilmos álláspontja az egyedül helyes és korrekt, a következőkben adjuk Vázsonyi Vilmosnak nyilatkozatát:

— Mikor a Városi Villamos részvényeinek többségét megszereztük, én ehhez azért járultam hozzá mert ezzel véltem elérhetőnek, hogy még az 1917-ben lehetséges megváltás előtt befolyást gyakorolhassunk a közuti közlekedésre, másfelől, ha 1917-ben rákerülne a sor a megváltásra, biztosítjuk, hogy a társaság olyan osztalékpolitikát csináljon, ami számunkra nem teszi sulvosabbá a megváltás feltételeit. Megvolt a teljesen megállapított nézetem arról is, hogy miként kell a részvényvásár finánciális eredményeit gyökeresen megjavítani oly módon, hogy a város a kölcsönpénzen megvett részvényeken nemcsak ne veszítsen, hanem újabb jövedelemhez is jusson.

Sajnálatomra a Városi Villamos ügyében az első esztendő előkészítő reformjai óta stagnáció állott be. A reggeli órákban behozta a mérsékelt tarifát és megjavította a kisebbfizetésű alkalmazottainak javadalmazását, majd keresztülvitte az alapszabályoknak azt a változtatását, hogy minden határozathoz elegendő az egyszerű többség, amivel a város a jövő tranzakcióira nézve biztosította magának a kizárólagos döntő befolyást.

Azóta minden sürgetésem dacára nem tárgyalták le a Városi Villamos új programját. Már a tranzakció alkalmából kifejtettem, hogy miképpen kell ellensúlyozni a magas áron történt részvényvásárlás hátrányait. Kifejtettem, hogy az új vonalak engedélyezését két feltételhez kell kötni. Az egyik, hogy a Városi Villamos által a bruttó-jövedelemből adott részesedést fel kell emelni, hogy az olyan mérvű legyen, mint a Közuti által nyújtott részesedés. Habár a részvények többsége a mienk, a részvényesek másik felét tekintve, ez mindenestre jövedelemszaporítást jelent a városnak. A második kikötés az volna, hogy az új részvények kibocsátásánál ezeket kizárólag a város kapja meg, még pedig névértéken, tehát minden felvétel nélkül. Ugy, hogy az új részvények árát hozzáadva az eredeti részvényvásárláshoz, egy átlagszámítással kapom meg a részvényvétel valódi árát. Emellett ily módon az idegen részvényesek számát aránylag mindjobban lecsorítom, úgy hogy azok többé nem a részvényeknek majdnem a felét, hanem harmadát vagy negyedét képviselik.

Ezek a feltételek számomra mindig a *conditio sine qua non*-t képezték, mely nélkül az új vonalak engedélyezése lehetetlen. Meri hiszen az eredeti részvényvásárlásnál az én felfogásom szerint az egyik

cél az volt, hogy a Városi Villamosnak a város szempontjából előnytelen szerződését részvénytöbbségünk segítségével az új vonalak engedélyezése címén a város számára pénzügyileg tegyük előnyössé. Arról, hogy a régi szerződésben a város számára biztosított bármely jogról a város lemond-

jon, szó sem lehet, tehát változatlanul meg kell maradnia a megváltás időpontjának és változatlanul a háramlás időpontjának is, vagyis annak az időpontnak, amikor a vasút ingyen jut a főváros birtokába.

Csodálatos jelenséggel találkoztam én bizonyos urak részéről, valahányszor előbbre akartam vinni a mi vasutunk ügyét. Ha olyan radikális tervvel állottam elő, mint például, hogy minden kibocsátott részvény névértéke legyen a fővárosé, akkor szent haraggal védelmezték a magántulajdont és felháborodtan harsogták: ez lopás, a részvényes-kisebbség kifosztása. Ha pedig arról volt szó, hogy előnyben kell részesíteni a mi vasutunkat, akkor viszont ugyanazok az urak azzal álltak elő: nem szabad elfelejteni, hogy az előnyből a kisebbségi részvényesek is részesülnek. Vannak urak, akik a részvényvásárt nagy buzgalommal támogatják és a Városi Villamos fejlesztését épp oly buzgalommal akadályozzák. Mintha a város azzal betöltötte volna a hivatását, hogy egy nagy csomó részvény terhet levette a régi részvényesek nyakáról...

Nem tudok arról, hogy a városnak biztosított újabb jogok és előnyök ellenében akarnak-e könnyebbé adni a társaságnak az új vonalak költségeinek törlesztésénél. Ha ez így volna, én el tudok képzelni bizonyos megoldási módokat, anél-

kül. hogy az anyag ismeretének hiányában erről megállapodott nézeteim volnának. *Igy lehetséges, hogy a város a maga rezsijében építi az új vonalakat és a gazdaságosság szempontjából azokat kezelésre a Városi Villamosnak adja át.* Ez annyit jelent, hogy a város maga veszi fel a törlesztés kölcsönt, ha eljön a megváltás ideje, esetleg megváltja a régi vonalakat, ha eljön a háramlás ideje, ingyen kapja meg a régi vonalakat, az új vonalakat pedig átveszi saját kezelésre, fennmaradván természetesen számára az új vonalak még nem törlesztett kölcsönrészletének fizetési kötelezettsége. Csak forma szerint különbözik ettől az a megoldás, hogy *a megváltási és háramlási idő teljesen változatlanul hagyása mellett a társaság építi a új vonalakat, a társaság veszi fel a törlesztés kölcsönt.* Ebben az esetben a megváltás időpontjában megváltjuk a régi vonalakat és átvesszük a fizetési kötelezettséget az új vonalak nem törlesztett kölcsönrészletére, a háramlás időpontjában pedig ingyen kapjuk meg a régi vonalakat és átvesszük az új vonalak nem törlesztett kölcsönrészletének fizetési kötelezettségét.

A közönséget nyugtalanító hírek közé tartozik a *tarifaemel és is.* Erről sem tudok, nem is hallottam róla. Amit diskurálás közben erről mondtam, csak annyi, hogy *el tudok képzelni olyan tarifareviziót,* amely jobb pénzügyi eredményeket hoz, *egyes relációkban emelésnek látszik, de mégsem az, mert más relációkban leszállítás felel meg annak.* De a reggeli alacsony tarifák behozatala után *fel sem tehető,* hogy olyan tarifarevizió következhetnék be bármikor, amely e közlekedési eszköz igénybevételel megnehezítené a la-

kosság széles rétegeire nézve. Annak a dupla játéknak, amely a Városi Villamos Vasut fejlesztésének megakadályozása érdekében folyik, mely egyszer a magánvagyon szentségét, máskor pedig kedvezményezett részvényeseket harsog, aszerint, amint céljának megfelel, gyökeresen véget kell vetni. A *Városi Villamos Vasutat teljesen városiúá kell tenni,* hogy abban senkivel se osztozkodjunk. Akkor aztán nyilvánvalóan bűnös lesz minden törekvés, amely gáncot vet annak, hogy a város a maga vasutját fejleszthesse, ugy a közlekedés, mint pénzügyeinek javára.